

Л.Г. Кондратова

**Музичні учнівські проекти
на уроках
та в позаурочній діяльності**

Методичний посібник
для вчителя музичного мистецтва

УДК 340
ББК 67.4
К 56

Кондратова Л.Г.

К 56 Музичні учнівські проекти на уроках та в позаурочній діяльності: Методичний посібник для вчителя музичного мистецтва / Л.Г. Кондратова. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2014. — 120 с.

ISBN 978-966-10-3997-0

У пропонованому методичному посібнику подано авторську концепцію Л. Кондратової щодо впровадження проектної технології в навчально-виховний процес сучасної загальноосвітньої школи.

Для вчителів-методистів, студентів педагогічних вищих навчальних закладів.

УДК 340
ББК 67.4

*Охороняється законом про авторське право.
Жодну частину цього видання не може бути відтворено
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-3997-0

© Кондратова Л.Г., 2014
© Навчальна книга — Богдан, 2014

Вступ

Методичний посібник розраховано на вчителів музичного мистецтва, котрі викладають предмет в 5-7 класах загальноосвітньої школи. До змісту посібника входять: відомості про основи проектної діяльності, етапи формування проектного мислення школярів, подається типологія учнівських проектів, детально розглядається методика створення музичного учнівського проекту на уроках музичного мистецтва та в позаурочній роботі мистецького спрямування. Корисним для вчителя музичного мистецтва можуть стати методичні поради щодо педагогічного супроводу проектної діяльності учнів основної школи. Посібник містить приклади музичних проектів та їхню класифікацію, що подані відповідно до тематики і вимог щодо організації музичного виховання школярів згідно з новою програмою «Музичне мистецтво» для 5-7 класів загальноосвітніх навчальних закладів (автори: Масол Л.М.; Коваленко О.Я.; Сотська Г.І.; Кузьменко Г.В.; Марчук Ж.С.; Константинова О.В.; Паньків Л.І.; Гринчук І.П.; Новікова Н.В.; Овіннікова Н.І., 2012 р.) та вимогами Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти.

Ураховуючи потребу загальноосвітніх закладів мистецького спрямування, що вводять до навчального плану закладу освіти, окрім базових дисциплін (музичне та образотворче мистецтво), предмети для поглибленого вивчення мистецтва (сольфеджіо, музичну грамоту, музичну літературу, хоровий спів, вокал, хореографію тощо), необхідним виявляється розглядання питань організації науково-дослідницької діяльності учнів та педагогічного супроводу цього напрямку роботи вчителя. Тому до змісту посібника органічно уведено методичні поради щодо особливості роботи над учнівським науково-дослідницьким проектом з музичного мистецтва в основній школі та алгоритму написання науково-дослідницької роботи в конкурсах і фестивалях Малої академії наук (галузь «Мистецтвознавство»).

До змісту посібника також входять: орієнтовна тематика учнівських проектів з музичного мистецтва в 5-7 класах (за підручником Кондратової Л.Г.), приклади учнівських проектів з музичного мистецтва за темами навчальної програми «Музичне мистецтво», 5-7 класи (2012 року, алгоритм яких подано в робочих зошитах «Музичне мистецтво» 5, 6, 7 класи) та в методичних посібниках для вчителя з прикладами розробок уроків музичного мистецтва для уроків в 5-7 класах автора Кондратової Л.Г.

Методичний посібник містить авторську концепцію Кондратової Л.Г. щодо упровадження проектної технології в навчально-виховний процес сучасної загальноосвітньої школи.

мостійного мислення та формують навички проектної діяльності, до них ми зараховуємо: метод «мозкового штурму», дизайн-аналіз, алгоритмічний метод, метод «від слова до дії», метод ранжування.

Плакат «Характеристика нетрадиційних методів»

Метод «мозкового штурму» — це метод групового розв’язання творчої проблеми або метод комунікативної атаки (Н.Ф. Осборн, США, 1937 р.). Основними завданнями методу є збирання щонайбільшої кількості ідей за результатами звільнення учасників обговорення від інерції мислення і стереотипів. Характерними особливостями методу є спрямованість на активізацію творчої думки учнів; використання засобів, які знижують критичність та самокритичність особистості; функціонування на засадах вільного генерування ідей у групі; магістральний шлях розвитку творчих здібностей учнів в умовах розкріпачення їх інтелектуальних можливостей за рахунок послаблення психологічних бар’єрів; зниження рівня самокритичності учнів і запобігання витісненню оригінальних ідей у підсвідомість як небезпечних; створення умов для появи нових ідей; сприяння появі почуття психологічної захищеності.

Учасники проекту висувають нові власні ідеї, пропозиції щодо тематики проекту. Вони осмислено й активно формулюють свої думки, обговорюють реальні існуючі проблеми, що їх цікавлять, та ставлять реальні запитання, які потребують розв’язання.

На першому етапі діяльності керівник проекту може скористатися методами: «мозкової атаки» чи «мозкового штурму»; «від слова до дії»; дизайн-аналіз; ранжування; диспуту тощо. Головною метою методу є отримання потрібної інформації за короткий час.

Протягом невеликого відрізка часу організатор мозкової атаки разом із учасниками проекту обирають проблему та записують на дошці чи на великому аркуші, фліп-чарті всі ідеї, думки, що стосуються розв’язання проблеми.

Учні: у вільному порядку, за бажанням пропонують ідеї, формулюють думки. *Вчитель-організатор проекту:* записує всі ідеї, коментує, спрямовує думки, оцінює чи пропонує акцентувати увагу на різні сторони проблеми, духовною координацією підказує можливі шляхи для розв’язання проблеми.

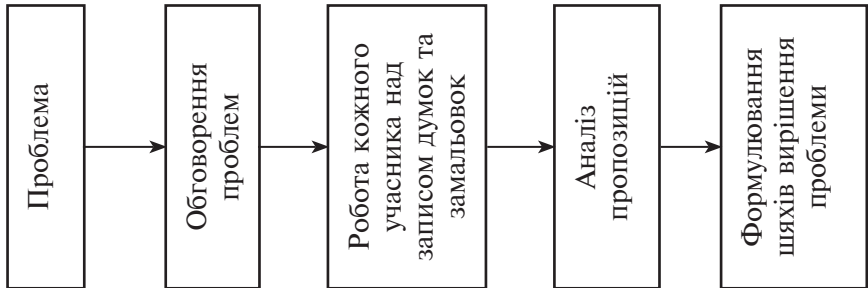
Обов'язковою умовою повинно бути:

- записуються всі думки, пропозиції;
- думки не критикуються;
- атмосфера доброзичливості, толерантності, творчості.

Далі спільними зусиллями відокремлюються головні ідеї, які, на думку учасників, дозволять розв'язати проблему в реальних умовах навчального закладу за короткий час, із найменшими затратами зусиль.

Такий метод дозволяє організатору та учасникам проекту зазначити наступну проектну діяльність та сформулювати шляхи розв'язання поставленої проблеми.

Метод дизайн-аналізу дозволяє через колективне та групове обговорення й оформлення запису думок та створенням замальовок кожному учню знайти правильне вирішення проблеми:

Учасники проекту самостійно: висувають мету; аналізують фактори, умови; роблять вибір шляхів вирішення проблеми; аналізують способи досягнення мети.

Метод ранжування дозволяє протягом короткого часу визначити серед названих групою проблем найважливіші, які й стануть у майбутньому темами проектів. Цей метод проводиться у письмовому вигляді.

На кожную проблему учасники групи виставляють одну оцінку, максимальну кількість балів отримує та проблема (на думку учасників), яка є найважливішою.

Проект «Музика кохання»

Мета: навчитись створювати власні музичні колекції творів; розпізнавати на слух зміст музичних творів; знаходити серед пісень тематичні та утворювати колекцію, записувати музичні твори та пісні на диск.

Очікуваний результат: музична колекція творів, присвячених коханню (у вигляді диска або музичної презентації).

Типологія проекту: індивідуальний, короткотривалий, творчий, музичний.

План створення:

В історії музики є безліч музичних творів, присвячених темі кохання. Це програмні вокальні та інструментальні твори, романси, сучасні естрадні популярні пісні та цілий ряд непрограмних інструментальних творів, опер, оперет, музики до фільмів, саундтреків тощо.

Спробуйте пригадати серед творів ті, що вам найбільше запам'яталися. Знайдіть музичний запис. Збережіть музичний трек у форматі mp3 в окрему папку на комп'ютері. За бажанням можете ускладнити завдання та створити власну презентацію до теми проекту. Тоді у вашому проекті з'являться не тільки музичні треки, а й відомості про твори та композиторів, в творчості яких є тема кохання. Спробуйте оформити свій проект яскравими ілюстраціями та музикою. Запишіть твори або підготовлену презентацію на диск і складіть його зміст, оформте обкладинку проекту.

Проект «Світ моїх музичних вражень»

Мета: навчитись створювати власний щоденник музичних вражень, підбирати ілюстрації та малюнки до творів, фіксувати авторів та виконавців творів, записувати власні музичні враження від прослуханих творів.

Очікуваний результат: щоденник музичних вражень з ілюстраціями.

Типологія проекту: індивідуальний, творчо-інформаційний, середньотривалий, музичний.

План створення:

На уроках музичного мистецтва в 7 класі ви слухаєте і вивчаєте, виконуєте багато творів, які створили композитори. Кожен твір або пісня мають не тільки свого творця, а й виконавця. Спробуйте протягом семестру вести власний музичний щоденник. У ньому ви фіксуватимете не тільки назву твору, а й його творця – композитора, виконавця. Найскладнішим вашим завданням буде – створювати стислий змістовний запис – своєрідне есе вражень після прослуховування або виконання музичного твору. За бажанням можете фіксувати поряд з назвою жанр, в якому написаний твір, дещо про інструментальний або вокальний склад виконання тощо. В кінці семестру, без сумніву, ви за своїми враженнями та записами, малюнками або ілюстраціями одразу пригадаєте музику, навіть після завершення навчального року вона буде лунати у вашій пам'яті!

Проект «Мелодії осені»

Мета: навчитися створювати власні міні-книжки, присвячені тематичним пісням та музичним творам; додавати до назв музичних творів власні малюнки або відшукувати ілюстрації відомих картин, знаходити музичні твори в сучасних обробках та різних видах аранжування.

Очікуваний результат: міні-книжка з ілюстраціями.

Типологія проекту: індивідуальний, короткотривалий, творчий, музично-образотворчий.

План створення:

В історії музики є безліч музичних творів, присвячених осені, зокрема інструментальні твори, романси й пісні, обрядові дійства, опери, балети тощо. Спробуйте, прослухавши музичні твори на уроках, самостійно підібрати музичні твори різних композиторів і зібрати з них цілу тематичну колекцію. Виготовте з паперу міні-книжечку та розмістіть у ній не тільки назву осіннього музичного твору, а й ілюстрації, підібрані до нього, а також відомості про автора. Спробуйте відшукати до оригіналу музичного твору і його обробку або аранжування.

Це буде ваша «музична осіння книжечка», виготовлена власними руками, яка звучатиме мелодіями осені.

ЗМІСТ

1. Вступ	3
2. Формування проектного мислення школярів засобами проектної діяльності.....	5
3. Особливості організації проектної діяльності в процесі вивчення музичного мистецтва	17
4. Типологія учнівських музичних проектів	27
5. Методика організації музичних проектів на уроках та в позаурочній роботі: корисні поради для вчителя...	38
6. Особливості роботи над учнівським науково- дослідницьким проектом з музичного мистецтва в основній школі МАН	68
7. Педагогічний супровід проектної діяльності учнів основної школи.....	77
8. Орієнтовна тематика учнівських музичних проектів для учнів 5-7 класів	89
9. Приклади учнівських музичних проектів	96

Навчальне видання

КОНДРАТОВА Людмила Григорівна

Музичні учнівські проекти на уроках та в позаурочній діяльності

*Методичний посібник
для вчителя музичного мистецтва*

Головний редактор *Богдан Будний*

Редактор *Донара Пендзей*

Обкладинка *Володимира Басалиги*

Комп'ютерна верстка *Галини Кузів*

Технічний редактор *Чучук Оксана*

Підписано до друку 10.09.2014. Формат 70x100/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times ETD. Умовн. друк. арк. 9,68. Умовн. фарбо-відб. 9,68.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С.Бандери, 34а, м.Тернопіль, 46002

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м.Тернопіль, 46008

тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48; 52-19-66

office@bohdan-books.com

www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-3997-0

9 789661 039970